

Indstilling fra Epidemikommisionen

Epidemi kommissionen

Til:

Sundhedsministeren
Erhvervsministeren
Transportministeren

Børne- og undervisningsministeren
Kulturministeren
Kirkeministeren

Kopi:

Indstilling om iværksættelse af yderligere tiltag

07-12-2021

Epidemikommisionen har drøftet den aktuelle smittesituation, herunder i særlig grad introduktionen af omikron-varianten i Danmark og betydningen heraf for COVID-19-epidemien.

Epidemikommisionen

Holbergsgade 6
DK-1057 København K
Tel: 7226 9000

Epidemikommisionens indstilling

Epidemikommisionen indstiller, at der iværksættes aktivitetsdæmpende tiltag med henblik på at forebygge en hurtig og kraftig smittetigning og heraf følgende indlæggelser hen over julen.

www.epidemikommisionen.dk

Sagsnr.: 2118733
Dok. nr.: 2026611

Epidemikommisionen noterer, at det er sundhedsmyndighedernes vurdering, at introduktionen af omikron i Danmark indebærer en betydelig risiko for kritisk overbelastning af sundhedsvæsenet i Danmark. Det skal ses i lyset af, at der fortsat mangler viden om omikron-variantens betydning for epidemiens udvikling, herunder hvor smitsom og sygdomsfremkaldende den nye variant er, og i hvilket omfang den vaccineinducerede immunitet forebygger smitte og sygdom ved omikron-varianten. Det foreliggende vidensgrundlag tyder imidlertid på, at der er tale om en variant med potentiale for meget hastig spredning. Det er samtidigt sundhedsmyndighedernes forventning, at der inden for få uger i takt med at viden opbygges, vil være et bedre grundlag for at vurdere risikoen.

Epidemikommisionen vurderer, at en rettidig indsats med nedenstående tiltag på nuværende tidspunkt kan bidrage til at forbygge, at mere indgribende tiltag bliver nødvendige op mod jul for at undgå, at belastningen på sygehusene når et kritisk niveau. Epidemikommisionen bemærker i den forbindelse, at usikkerheden om betydningen af omikron-varianten på nuværende tidspunkt understreger behovet for forsigtighed. De indstillede tiltag vurderes i dette lys at være proportionale i forhold til de betydelige risici, som kan følge af en variant med betydelig større smittespredning samt forventet nedsat vaccineeffekt.

Risici knyttet til smittespredning med omikron-varianten

Epidemikommisionen noterer sig en bekymrende udvikling med en vækst i forekomsten af omikron-variant i Danmark på et tidspunkt, hvor der allerede er et højt smitteniveau i samfundet, pres på sygehusene og forventning om forværring heraf i de kommende vintermåneder:

- *Stigende forekomst – bl.a. knyttet til julearrangementer.* Der har været en stigning på kort tid. Der er pr. 6. december 2021 påvist 261 tilfælde med omikron-varianten spredt over hele landet men med ophobning i Midtjylland og Hovedstaden. I Midtjylland har der været superspredningsbegivenhed (en

julefrokost med 150 deltagere, hvoraf ca. 50 personer indtil videre er påvist smittet).

- *Mulig svækket immunitet mod infektion med omikron.* Studier fra Sydafrika tyder på, at omikron i højere grad kan give reinfektioner end delta og beta, hvilket er et udtryk for, at den undviger tidligere immunitet. Derudover har flere af de mutationer, der findes i omikron, tidligere været forbundet med nedsat vaccineeffektivitet i andre varianter. Der er fortsat god beskyttelse mod alvorlig sygdom og indlæggelse for vaccinerede, der bliver smittet med delta-varianten.
- *Betydeligt potentiale for hurtig spredning.* Omikron har som den eneste variant kunnet udkonkurrere delta i flere regioner i Sydafrika. Spredningsfordelen kan forklares både ved mulig bedre receptorbinding på baggrund af nogle af dens kendte mutationer, og/eller en mulig øget virusudskillelse samt en bedre evne til at undvige immunitet fra både naturlig infektion og vaccination.

Epidemikkommissionen forventer på den baggrund, at omikron-varianten vil kunne sprede sig hurtigt, herunder i forbindelse med superspredningsbegivenheder i relation til julearrangementer og andre større arrangementer i den kommende tid med nuværende restriktionsniveau, såfremt der ikke sættes ind med nye tiltag. Spredning af omikron-varianten med et større vækstpotentiale end delta giver risiko for et højere smittetryk i befolkningen og vil alt andet lige, også ved relativ høj vaccineeffektivitet, betyde, at ældre og sårbare har større risiko for at blive udsat for smitte og blive indlagt. Det sker samtidig i en situation med et allerede meget højt smittetryk, pres på sygehusene og en mindre robusthed i sundhedsvæsenet, og hvor vintersæsonen i sig selv kan medføre øget smittespredning og som følge heraf og andre sæsonrelaterede virusinfektioner afledt risiko for kritisk belastning af sygehusene.

Epidemikkommissionens
sekretariat

For så vidt angår alvorligheden af varianten bemærker Epidemikkommissionen, at der ikke på det foreliggende vidensgrundlag kan konkluderes om alvorligheden i forhold til sygdomsfremkaldelse. Smittetigninger i Sydafrika har været forbundet med stigninger i indlæggelser set i alle aldersgrupper herunder børn. Dette kan være en naturlig følge af mere smittespredning, og vil kunne ses, også selvom virus skulle være forbundet med mindre alvorlige forløb. Der er ikke foreløbigt tegn til øget dødelighed i Gauteng provinsen, ligesom foreløbige data opgjort på hospitalsindlagte i Gauteng indikerer en større andel af mindre alvorlige tilfælde blandt de indlagte i forhold til tidligere bølger. Det er for tidligt at vurdere alvorligheden af omikron blandt tilfælde i Danmark.

Epidemikkommissionen bemærker, at en fortsat fremdrift i vaccination og revaccination af befolkningen fortsat vurderes afgørende for at forebygge de skadelige virkninger af variantens udbredelse. Uanset at der er indikationer på, at vacciner har mindre effekt i forhold til at forebygge infektion, er det fortsat formodningen, at vaccinerne bidrager til at beskytte imod alvorlig sygdom.

Epidemikkommissionen indstiller på baggrund af ovenstående følgende:

Natteliv, koncerter med stående publikum, serveringssteder og salg af alkohol

Epidemikkommissionen vurderer, at der er en særlig stor risiko for smittespredning og smitteudbrud ved begivenheder og arrangementer, hvor mange mennesker samles i længere tid indendørs, særligt hvor der er tale om socialt samvær med dans og sang, hvor det er svært at holde afstand, og hvor der er risiko for tab af kontrol, fx i forbindelse med alkoholindtagelse.

På den baggrund indstiller kommissionen, at følgende tiltag iværksættes:

- Lukning af natteliv (forstået som lokaler og lokaliteter, hvor der drives natklub, diskotek eller lignende, hvor det bl.a. tillægges vægt, om der er et dansegulv.), samt forbud mod indtagelse af alkohol i busser og skiltningskrav herom.
- Lukning af indendørs og udendørs serveringssteder i perioden kl. 24 til kl. 5.
- Indførelse af krav om mundbind eller visir for gæster og ansatte på serveringssteder (med undtagelser svarende til tidligere krav, fx for siddende gæster, og for ansatte, som kan fremvise coronapas) og skiltningskrav herom.
- Forbud mod salg af alkohol i perioden kl. 24 til kl. 5 fra serveringssteder, butikker og andre lokaler og lokaliteter, som fysiske og juridiske personer råder over, og hvortil offentligheden har adgang.
- Lukning af lokaler, hvor der afvikles koncerter, forestillinger, forevisninger eller tilsvarende med over 50 stående publikummer (det vil være tilladt at holde et lokale åbent med fx 50 stående publikummer, selv om der herudover er et antal siddende publikummer, således, at der samlet set er flere end 50 publikummer til stede).

Epidemikommissionens
sekretariat

Epidemikommissionen bemærker, at den nærmere definition af ovennævnte lokaler og lokaliteter bør følge de hidtil gældende definitioner, og at der bør gælde de samme undtagelser til lukning af serveringssteder, som tidligere har været gældende, herunder at der fortsat er mulighed for take-away i lukkeperioden, og at serveringssteder, der er tilknyttet sociale tilbud, undtages.

Endelig bør politiet, som tilfælde var med de hidtil gældende regler, hvis det skønnes, at en fysisk eller juridisk person har overtrådt forbuddet mod salg af alkohol, og der ikke er udsigt til, at den pågældende fremover vil overholde forbuddet, have mulighed for at påbyde den pågældende at holde lokalet eller lokaliteten lukket for offentligheden i en nærmere bestemt periode.

Arbejdspladser

Epidemikommissionen vurderer, at det vil have en aktivitetsdæmpende effekt både på arbejdspladser og i den kollektive transport, hvis en større del af arbejdsstyrken arbejder hjemmefra i en periode. Epidemikommissionen bemærker dog, at hjemmearbejde ikke skal medvirke til lukning af arbejdspladser.

På den baggrund indstiller kommissionen, at følgende tiltag iværksættes:

- Opfordring til udstrakt brug af hjemmearbejde på både offentlige og private arbejdspladser.
- Opfordring til at møder og seminarer mv. afholdes virtuelt.
- Opfordring til aflysning af større sociale arrangementer på arbejdspladser, herunder julefrokoster.

Grundskoler

Der ses en meget stor smitte i børnegrupperne, hvor særligt børn mellem 5 og 11 år udgør en stor andel. Tilsvarende ses mange smitteudbrud på skoler. Det indebærer også en høj grad af husstandsmitte og dermed øget risiko for, at ældre og sårbare smittes.

På den baggrund indstiller kommissionen, at følgende tiltag iværksættes:

- Børn (både vaccinerede og ikke-vaccinerede) i grundskolen hjemsendes og modtager virtuel undervisning fra onsdag den 15. december 2021 og frem til og med den tirsdag den 4. januar 2022. (For børn på efterskoler mv. kan hjemsendelse ske fra fredag den 18. december 2021 til og med fredag den 7. januar 2021).

Epidemikkommissionen bemærker, at der på ungdoms-, voksen- og videregående uddannelser dels er indført krav om coronapas og dels er bedre mulighed for at holde afstand og overholde smitteforebyggende tiltag, hvorfor indstillingen specifikt er målrettet grundskolen. Epidemikkommissionen bemærker, at der bør gælde de samme undtagelser, der tidligere var gældende ved hjemsendelse af børn.

Endelig bemærker kommissionen, at der er et særligt hensyn at tage til børns trivsel, og at der derfor på nuværende tidspunkt bør forberedes et set-up, så børnene som udgangspunkt kan komme tilbage i skolerne den 5. januar 2022, selvom der stadig er høj smitte i samfundet.

Epidemikkommissionen indstiller, at de indstillede tiltag iværksættes umiddelbart og med ikrafttræden fredag den 10. december kl. 16. Epidemikkommissionen indstiller, at tiltagene iværksættes for en periode på fire uger, da der på dette tidspunkt forventes at være tilstrækkelig viden til at vurdere effekten af omikron, samtidig med at der er et hensyn til berørte erhverv og arbejdspladser, der bør have en planlægningshorisont.

For tiltag i grundskolen indstilles tiltag for en periode på tre uger – fra den 15. december 2021 til og med den 4. januar 2022.

**Epidemikkommissionens
sekretariat**